

Az intézményvédelmi rendszerek minősítése a hitelintézeti szektorban

Az elmúlt időszak tapasztalatai felhívták a figyelmet a hitelintézeti szektorban az intézményvédelmi rendszerek fontosságára. Jelenleg Magyarországon több intézményvédelmi szervezet is jelen van a szektorban, azonban ezek nagysága, rendelkezésre álló biztonsági tartaléka, alapszabálya, stb. eltérő. A tagok válság-, illetve válság közeli helyzete kialakulásának megakadályozásában, az ilyen helyzetek kezelésében nyújtott szakmai és pénzügyi segítségnyújtásban az integrációs szervezetek szerepe nő, és a Felügyelet a SREP során az integrációhoz tartozás értékelésénél a tagság megléte mellett értékeli az intézményvédelmi rendszer védelmi képességét is. Részben az integrációk védelmi képességének megítélésakor kialakított besorolás határozza meg a tagintézmények számára a Felügyelet által a SREP során a külső tényezőknél előírható többlet tőkekövetelmény minimális szintjét.

A Felügyelet az intézményvédelmi rendszerek védelmi képességeit az alábbi szempontok szerint értékeli.

1. Taglétszám és koncentrációs mutató

Az intézményvédelmi alapok hatékony érdekérvényesítéséhez és fellépéséhez a Felügyelet szükségesnek ítéli, hogy minimum 10 taggal rendelkezzenek. Az ennél kevesebb taggal rendelkező integrációk esetén az egyes tagok esetleges kilépése olyan helyzetet idézhet elő, amely veszélyeztetheti az integráció megfelelő működését. Az intézményvédelmi rendszer koncentrációs mutatója (tagok átlagos mérlegfőösszege/tagok együttes mérlegfőösszege) vonatkozásában a maximum 10% az elfogadott limit.

2. Rendelkezésre álló biztonsági tartalék nagysága

Az intézményvédelmi rendszer erősségét mutathatja a rendelkezésre álló biztonsági tartalék aránya és nagysága. A Felügyelet megítélése szerint legalább a tagintézmények kockázattal súlyozott mérlegfőösszege 2%-ának megfelelő összegű, de minimum 3 milliárd forint biztonsági tartalékkal kell az egyes intézményvédelmi rendszereknek rendelkezniük ahhoz, hogy tagjaik válsághelyzete esetén a megfelelő pénzügyi háttérrel biztosítani tudják.

3. Az intézményvédelmi rendszer szabályzatai

Az intézményvédelmi rendszerek alapszabályát a Hpt. 128/D. § előírásai alapján a Felügyelet hagyja jóvá. Az intézményvédelmi rendszerek védelmi képességének értékelésénél a Felügyelet a következőket veszi figyelembe:

- gyors reakció képessége: szükséges, hogy az alapszabályban megfogalmazottak szerint szükséghelyzet esetén a tagok számára a pénzügyi támogatás igénybevétele rövid idő

alatt elérhető legyen, bonyolult eljárási, döntési szabályok ne akadályozzák a helyzet megoldását.

- forrásbevonás lehetősége: az alapszabály alapján legyen lehetőség a tagokat pótbefizetésre kötelezni és ez rövid idő alatt kikényszeríthető legyen.
- az integráció ellenőrzési, intézkedési és szankcionálási lehetőségei: a Felügyelet pozitívan ítéli meg, ha az intézményvédelmi rendszernek megvan a jogosultsága és ennek alapján aktívan ellenőrzi is tagintézményeit, az ellenőrzések során feltárt hiányosságokkal, szabálytalanságokkal kapcsolatban intézkedhet, illetve ha az előírt intézkedéseket a tag nem hajtja végre, akkor az alapnak van szankcionálási lehetősége, és él is vele.

4. Az intézményvédelmi rendszer korábbi válságkezeléseinek tapasztalatai

A Felügyelet az intézményvédelmi rendszerek megítélésénél figyelembe veszi az egyes integrációk tagságához tartozó, válsághelyzetbe került hitelintézeteknél végzett válságkezelési eljárások sikerességét is. Ezen belül külön értékeli a Felügyelet

- a válságjelek időben történő észlelését;
- a beavatkozás gyorsaságát;
- a végzett válságkezelési tevékenység minőségét;
- eredményét.

Fenti szempontok alapján a Felügyelet az intézményvédelmi rendszereket három kategóriába sorolja:

Erős védelmi képességűnek minősül egy intézményvédelmi rendszer, ha az összes felsorolt szempontnak megfelel. Erős védelmi képességű intézményvédelmi rendszerrel további szempontként vizsgálja a Felügyelet, hogy teljesülnek-e a CRD-ben felsorolt szoros integrációra vonatkozó kritériumok. Amennyiben nem teljesülnek teljes körűen, az adott intézményvédelmi rendszerhez tartozó hitelintézeteknél a SREP során 0-20% többlet tőkekövetelmény előírására kerülhet sor.

Közepes védelmi képességűnek minősül az intézményvédelmi rendszer, ha az összes felsorolt szempontból legalább kettőnek megfelel. Közepes védelmi képességű integrációhoz tartozó hitelintézeteknél minimum 20% többlet tőkekövetelmény előírására kerülhet sor a SREP során.

Gyenge védelmi képességűnek minősül az intézményvédelmi rendszer, ha a felsorolt szempontokból kettőnél kevesebb szempontnak felel meg. Gyenge védelmi képességű integrációhoz tartozó hitelintézeteknél legalább 33% többlet tőkekövetelmény előírására kerülhet sor a SREP során.

Intézményvédelmi rendszerhez nem tartozó intézmények esetén legalább 50% többlet tőkekövetelmény előírására kerülhet sor a SREP során.

Az intézményvédelmi rendszerek felügyeleti értékelésére legalább évente egyszer sor kerül, amikor az intézményvédelmi rendszerekre vonatkozó számszaki információk, adatok a Felügyelet rendelkezésére állnak. Az értékelés eredményét a Felügyelet nyilvánosságra hozza.